

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el.
 Kéziratok nem adatkak vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilvántartásban minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetésekül:
 Minden egyes szó után 1 kr.
 Azoftelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt, díszített s körzettel ellátott hirdetésekül: nyekért térmérték szerint, minden 1 centimeter után 3 kr. számítatik.
 Állandó hirdetésekül kedvezmény nyujtatik.
 Hirdetések a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

Kataszter és tariffa.

A „Zemplén” legutóbbi száma, közlővén a folyó év február havában Kassán megtartott kerületi nagy értekezlet jegyzőkönyvét, — miután ezen jegyzőkönyvben mint látható, majd mindenütt én húztam a rövedebbet, elő kell adnom ott elmondott nézeteim indokolását, s ezt annyival inkább, mert meggyőződéseim szerint a vereség, tulajdonképpen az általam mint választott becselő által képviselt közönséget sújtja, s miután választott becselő társaim a fő kérdésnél, vetélkedve léptek sorompóba támogatásomra, sújtja az egész kassai kerület birtokos osztályát.

Ezen fő kérdés a tariffának, vagy is a tiszta jövedelmi fokozatok, értekezleti uton való módosítása volt, melyet én határozottan elleneztem. A kincstár közvetlen szolgálatában álló kerületi igazgatóság, központi felügyelő és kir. becselő biztosok személyzete összesen 31 lévén 19 választott becselő ellenében, — könnyű eltalálni hová dőlt a mérleg.

Mink, mint becselők, soroztuk az 1880. évi tariffa vagyis értekezletileg ránk erőszakolt tiszta jövedelmi fokozatoknak tervezete szerint. Hogy az 1880-iki tariffa is sérelmes volt járásomra, annak az akkori jegyzőkönyvben is adtam már kifejezést. Sorozási munkálatunkkal szemben, a központban Budapesten gyártották az új felemelt tariffát. Az ilyen gépezet kerekéi egybe nem vághatnak. Hasonlítottam az eljárást ahoz, — mintha valaki Pestről az erők ösmerete s számításba vétele nélkül, küldené szét a partitúrát a zenészeknek, a félkezűnek vonó, a tudóvésznek fuvó, az első hegedűsnek contra bass, amannak a cimbalom hangszerre. Az ilyen

concertben az én publicumom nem csak, hogy élvezetet nem fog találni, de sirni fog. Tapintatlannak tartom azon eljárást, hogy valahányszor a tariffa felhozatik, azt mindig emelik, s azt nem hasonlítottam egyébhez mint az egyszeri ember eljárásához, ki darabként vágta el kis kutyája farkát, hogy ne fájjon. Elmondtam, hogy még a kankanban is megvan határa a sz. . nya emelésének, mind ez nem használt. A botnak, mellyel ellenünk fordultak két vége van ugyan mint régen is volt, de az egyik végén az ó tabella, ha az alatt áll a tariffa nem jó, feljebb kell emelni, a másikon az országos szempont, ha az ó-tabellán sokkal felül áll a tariffa, lejjebb nem szállítható országos szempontból. Ez tehát olyan noli me tangere.

Korrekt lehetett volna munkálatunk, ha a sorozás megkezdése előtt, kész lett volna, egy helyes, az országos egyensúlyt felkaroló tariffa, de ez nem törtévé, besoroztuk felét, sőt $\frac{3}{4}$ részét az 1880-iki tariffával, s ha most az elmaradt részt, ezen tetemesen emelt tariffával fogjuk besorozni, elvesztjük az összefüggést munkálatunkban, el, az öszszevágó egyöntetűséget, nemcsak az egyes járás, de az osztályozási vidék keretén belül is. Az osztályba sorozásra tehát késő jött az új tervezet, s csak zavarokat idéz elő.

Másrészt azonban idő előtti szüleménynek tartom az új tariffát. Idő előtti pedig azért, mert sem az országos, sem a kerületi küldöttségek, szemle utazásaikat még be nem fejezték, s a folyó évi máj. junius havára már is jelezve van az országos küldöttség, a kassai kerület területe, s ez alkalommal járásomba kebelezett Töke-Terebes községébe is. A sokat emlegetett országos szempontból tehát még nem lehetett tariffát készíteni

arra, mit még csak ezután szándékoznak megtekinteni.

Az igazgatóság nem tehetett propositiót ilyen tariffa emelés, illetve változtatásra, mert az, az 1880-iki tariffával dolgoztatott velünk, minden kiszámítás annak factoraival eszközöltetvén, azt az 1880-iki tariffát nemcsak felterjeszteni, de a központban elsősorban védenie is kellett az igazgatóságnak. Kétségtelen beigazoltam, hogy a tariffa Budán készült, készült más indokokból, mint a melyet minket a tiszta jövedelmi fokozatok megállapítása és a sorozás keresztül vitelénél vezéreltek. — A budai várból, szép madártávlat terül el a közel vidékre, de optikai csalódás nélkül, az ország minden osztályozási vidékének, első osztályu szántóföld, rét, erdő, legelő, szőlőmüvelési ágára oly tiszta jövedelmi fokozatot felállítani, mely a valóságának, országos arány szempontjából csak megközelítőleg is megfelelő, lehetetlenség s azon merev állás, melyet a központ azon rendelete által elfoglal, miszerint ezen első osztályu tételeken, az értekezletnek változtatni nem enged: absurdum.

Felvetették ez ellen, hogy az országos és kerületi küldöttségek jegyzőkönyvei tágitották a központ látkörét. Országos küldöttség még nem is volt a kassai kataszteri kerületben. Volt szerencsém egy kerületi küldöttséget 1880-ban látni járásomban, s azt szerény hajlékomban tisztelhetni, — ott fejezte be működését, ott szerkesztette jegyzőkönyveit. — 1881-ben egy országos bizottsági tag volt járásom területén egy 24 óráig. A kerületi küldöttség jegyzőkönyveit láttam, az országos küldöttségi tag jelentését nem, — de a mi abból discretió mellett kiszivárgott, abból éppen úgy mint az előbbiből

Pedig nagy e városban a nyomor, nagy itt a szegénység!

Es csak a nő tudja a szenvedő könnyeit letörülni, könyörületességet gyakorolni, ők tudják legjobban, hogy a kegyes adomány imádság testvére.

Enyhítsék a szegények fájdalmait! A szenvedők jajkiáltásai elől nem zárkozhatnak el. Látják Önök az alacsony, egészségtelen viskók kiaszott alakjait, az utcán hemzsgő mezitlábás gyerkőcöket. Miért hagynak szenvedni azokat, kiknek szenvedéseit enyhíteni hatalmukban áll! Hogy engedhetik elzúlleni, elkallódni a szegény senkitől sem támogatott szülék gyermekeit, és az utcára kidobott árvákat, hogyan nézhetik a mint a társadalom megöli, vagy gonosztevővé neveli őket, midőn megmenteni, a társadalom hasznos tényezőivé tenni őket módjukban áll! Az egekre kérem tekintsék e rongyos alakokat is embereknek, nyujtsanak nekik módot arra, hogy emberi méltósághoz jussanak! Hány tehetség pusztul el a társadalom közönye miatt, hány szegény hal meg úgy, hogy az élet örömét egy pillanatra sem élvezte!

A hölgyek e városban sokat sokat mulasztottak, de a mulasztást még helyre lehet hozni. Alakítson Nagysád egy nő-egyletet!

Nagysád barátnői, a hölgyek itt e városban oly számosan vannak, gyakran összejönnek, olykor-olykor kellemesen szórakoznak — mulassanak néha úgy is, hogy mulatságuk nyomában a szegényeknek is teremjen öröm-virág!

Párosítsuk a kellemest a hasznossal. A süteményeikre szórt czukor hulladékból — a szegény magának kenyeret vehet, ha a czukor hulladékot felszednie engedik.

Nagysádnak meg kell alakítani S.-a.-Ujhely-

sádat, s midőn ezen elismerésre méltó tulajdonáért hódoló tisztelői közé léptem, azon eszmém támadt, hogy ily tulajdonokkal e városban is lehetne kezdeményezni mozgalmat a köznyomor enyhítésére.

Igen, Nagysád hivatva van ténnyé tenni a könyörületességet!

Embértársaim szenvedésének látása készlet engem arra, hogy Nagysádat e missiójára az irgalom nevében figyelmeztessem!

A sors szeszélye úgy intézte, hogy némely embernek sokat is ad a joból — de némelyeknek sokat a roszból.

„Isten osztá így meg köztünk a szerencsét
 Görnyedezve hordja nagyobb rész a terhét
 Vagyonnak dolgában nem egy a mi részünk
 Egy kegyetlen törvény pa-ancsolja nekünk:
 Szenevdj te egyik, te meg élvezz másik.”

(Hugo V.)

De én nem tudom elhinni, hogy az, a kiben emberi érzés van, boldognak érezze magát bársony mezében akkor, midőn utja kiéhezett szomorú alakok előtt vezet el.

Adni kell a feleslegről annak, akinek semmije nincs. Ez eskölsi törvény!

Adjunk a szegénynek a mit adhatunk!

Adományainkka! azonban csak úgy segítünk rajta, ha egy szervezett társulat organice a szegények javára munkálkodik, ha a fillérek nem egyenként s egyenesen a reá szorultaknak, de azon egyletnek adjuk, mely nemes igyekezettel rendszeresen gyakorolja jótékonyágát!

S.-a.-Ujhely városban ez ideig jótékony nőegylet nincs. Szomorú hogy így van, de tény, hogy itt, a hol Nagysád lakik, hol anyni jólétnék örvendő művelt család, anyni nemesszivü nő és a hol anyni szegény van, — a helyi szegények segélyezésére nő egylet nem működik!

TÁRCSA.

Nyilt levél

... y .zné urhölgy önagságának *)

Helyben.

Tisztelt Nagysád!

Sajátságosnak fogja találni bizonyára Nagysád e sorokat, mert az, a ki elég vakmerő azokkal nyugalmát zavarni, a névtelenség mystikus köpenyébe burkolódnak

Igaza van Nagysádnak, mentségemre kijelentem azonban, hogy nem önérdék tett vakmerővé, ama köpeny miatt pedig eltűröm méltó haragját — a szenvedő emberiség érdekének szolgálatában. Sőt reszketve azon lehetőség miatt, hogy ezen büneimért levelem olvasatlanul dobog a papirkosárba és ezen büntetésemmel egytik a papirkosárba és ezen büntetésemmel egytik a közérdekü intézmény temettetnék el, mielőtt az közérdekü intézmény esedezem és ünneplésesen kijelentem, hogy e levél írója nem érdekes arra, hogy Nagysád az ő személyével törőd-jék, de a mit ir azt melegen ajánlja kegyeibe!

A helyi viszonyokat ismerő ismeretlen vagyok, ki Nagysád szives közreműködését vagy talán a kezdeményezést kéri — a helybeli szenvedők fájdalmának enyhítésére a humanitás nevében.

Nem könyör adományt kérek. A hir szel- löje a szép és nemes iránt fogékonynak, jótékonynak s szellemduznak mondta nekem Nagy-

*) Hisszük, hogy városunkban fog akadni oly hölgy, ki e címet magáénak ismeri. Szerk.

Mai számunkhoz egy fél iv melléklet van csatolva.

nem kovácsolnak emelt tarifát Falkuson sem.

A központi küldöttség volt a harmadik, mely mult évi október 24-ére Töke-Terebesre avizáltatott. Érkezését megelőzőleg, kerületi felügyelőnk Markos György ural szemlét tartottunk azon községek munkálatai felett a helyszínén, melyeket ezen központi küldöttség szemle tárgyául kitűzött s valamint Töke-Terebes, ugy Vécse és Vásárhely községekben, mely utóbbi 112 perccenttel áll feljebb már az 1880-iki tariffa mellett az Ó tabellától, — kijelentette a felügyelő ur, miszerint a sorozásnál teljesen helyesnek látja az arányt, pontosnak az egyöntetű munkálatot, de a végeredmény túl magas, s azon csak a tariffa lejjebb szállításával lehet és kell segíteni, megígérve azt is, hogy ezen nézetét a központi küldöttség-nél figyelembe fogja ajánlani. Azonban tán a klíma nem tetszett a küldöttségnek, de az nem jött járásomba, sem a kassai kerület egy járásába sem, az én tarifám pedig tetelesen emeltetett. Ebben én logikai következetességet nem láthattam.

De felveszem azon esetet, hogy a tariffa kérdését részletes vita tárgyául elfogadják, mi kétségtelen volt előttem, — nekünk választott becslőknek szűkebb látkörünk, sem-hogy egymásnak munkálatai alapján, országos szempontból, helyes vagy helytelen tariffájának megbíralásába bocsátkozunk, a kerületi és országos küldöttségi tagok és küldöttségek, központi küldöttség jegyzőkönyveit, jelentéseit, nem produkálják nekünk, módosítási indítványunk vagy az országos szempontba ütközik, vagy az ó-tablával üttetik agyon. — Mire való tehát jelenlétünk, ha minden érvelés hasztalan?!

Régen, — csak el-el járt a magyar ember 3-ik 4-ik vármegyébe is, de most, a földműveléssel foglalkozó osztály, melynek existenciája függ ezen törvény pontos végrehajtásától, eszi, a legnagyobb fáradtsággal, kitartás és szorgalommal keresett s gyakran legdrágább kenyeret az egész országban. Körülményei rá neheztedek, mint rá nehezdedt az országra, mióta nagy-állam vagyunk, az évenként megújuló deficit. Pedig a föld-birtokos osztály nem tart szomszéd barátai, szövetséges társai kedvéért óriási hadsereget, nem foglaljuk szomszédaink földjét, hogy áldozatokkal fedezzük azok kiadásait, nem hízaljuk a muszka sereg élén paradirozott tátosokat, — melyek a jó tartásért rugni és harapni szeretnek, — most a földműveléssel foglalkozó ember, feltéve hogy ki nem ván-

ben a helybeli szegények érdekében működő jótékony nő-egylet.

A nő-egylet a szenvedőkön is segitend, de ujja is alakítja a helybeli társadalmi életet!

Ha a Nagysád érényeit dicsőíti himnuszok eltévedt accordjai — szerény lakomhoz is eljutottak, Nagysádnak e hangok elől nem szabad kitérni — előnyös tulajdonaival, Nagysádnak nem szabad tovább halasztani a nő-egylet megalakítását.

Nem anyagi áldozatot, csak egy kis fáradozást igényel, hogy az eszme megvalósuljon!

Alakítsa meg, kérem Nagysádat, a nő-egyletet, ezrek fogják érte áldani s öntudata boldogítani és a siker megjutalmazni!

Most bevégezhetem e szokatlan módon és hangon irt levelet, de a biztos tudat, hogy Nagysád az ismeretlen által kifejezett óhajtnak engedve, a mozgalmat megindítani hajlandó leend, — a pozitív alakításra nézve bátorkodom még az irányt is megjelteni, és a létesíthetőség módját, illetőleg tervezetét szives figyelmébe ajánlani.

1. A legközelebbi oszonna alkalmával, ha vendégei az asztalnál jó kedélyhangulatban lesznek — mi bizonyára rendszeren meg is van — proponálja Nagysád barátnőinek, hogy alakítsanak nő-egyletet.

Ha indítványának a társaságban csak egy pártolója akad, az egylet meg fog alakulni.

2. Ugyanis Nagysád egy már előbb elkészített ilyen felhívást tesz az indítványt pártoló barátnő confect-tányérjára:

Segítsük a szegényeket!

Azon tisztelt hölgyek, kik helyben egy jótékony nő-egyletet alakítani óhajtanak, sziveskedjenek ez ivre neveiket feljegyezni.

dorol Amerikába, a szomszéd faluba sem megy, csak üzleti dologba, s távolabb kirándulások a gözszárnyain éppen olyan alkalmasok a föld bonitirozására, mint azon uraknak ott a budai vár ormán a graficon.

Ezen, a kataszterben először előforduló műszó mellett kénytelen voltam egy kissé megállapodni. Én ugyan magam is azon hiedelemben voltam, hogy ez valami új találmány s egyszerűségében azt képzeltem, miszerint egy sodrony segítségével, melynek egyik végét a földbe támasztjuk, másikat fül kagylókhöz vezetve, valami hókusz-pókusz által a földet vallomásra kényszeríthetjük, országos szempontból minő tariffa felelne meg tiszta jövedelmeinek. Vagy hogy Edison, ki úgy megnyergelte a villanyt és hangot, mint az atya Uristen a villámot és menydörgést, valami új találmányával a látó tehetőség részére is megnyitotta a távsodrony használatát, melynek segítségével a kataszteri központi irodából, egy cigarett mellett kényelmesen megszemlélhető, a Priszlopi föld, mint akár a helyszínén. Azonban én csalódtam. A graficon közönséges és türelmes térkép papiros, melyen egy kataszteri kerület minden járása és osztályozási vidéke körvonaloza van. Minden művelési ágának külön ilyen graficonja van. Se falu, se hegy, se völgy, se folyó, se ártér terület nincs jelezve, csak az üres járási, vagy osztályozási vidék körvonalozott területére, iratik 1 2 3-tól 8 osztályig annak tiszta jövedelmi fokozata vagy tarifája. Az egyedüli szempont, hogy az osztályozási vidékek így kitüntetett tarifája szépen vágjon össze a szomszédal, mintha kedves hazánk, oly sima volna, mint az a térkép papiros. Egy csinosan összeállított graficon, ezen első szülöttje a theoriának, fő szerepet játszik most a tariffa megállapításánál s az intéző körökben, alárendeltetvén a lényeg az alakításnak, csupa formalitásból, formaliter megölik ezen országos institutót, s mindez miért?

Mert tulnyomó elem a theoretico centralista elem s mert precipitálni akarják a dolog befejezését most, midőn legnehezebb, legéletbevágóbb kérdés van a szönyegen.

Több ízben nyilatkoztam én is e tárgyban: hogy végtelen hosszúra nyulik befejezése és sok elkerülhető sallangot tapasztaltam rajta, de most, — azért, hogy talán a kormány ígéretet tett a képviselőháznak, miszerint jövőre már az új becslés alapján lesz az adó-kivetés, — most rontani el dolgot, — bűn volna.

Fékezzünk ezen a lejtőn, mert mire a

Természetesen a Nagysád neve az egyetlen név, mely ekkor már az iven díszleg.

3. Az iv Nagysád és pártolói által csak addig köröztessek, míg 25 név gyűl az ivre.

4. Aztán nem kell, csak az aláírókat egy oszonnára meghívni és egy alkalmas fiatal embert kiszemelni és azt is megozsonnáztatni.

Az oszonna csak ez egyszer szükséges. A fiatal ember azonban ezentul nélkülözhetetlen, permanent tagja marad az egyletnek.

5. Az oszonnán megbeszéljük az egylet alapszabályait. Valamely szomszéd megyebeli nő-egyletnek — beszerzett alapszabályai után elkészíti a fiatal ember az alapszabályok tervezetét. A városban lakó tisztességes családok [név-lajstromát hasonlólag megkeríti, és az oszonnázott 25 nő lassacskán minden asszonyt és leányt is, ugy az ismerős haute-voléé mint az ismeretlen polgári osztályból bele édesget az egyletbe, illetve az ivatek velők aláírattják. A férfiak önként fognak jelentkezni!

7. Nagysád a helyi lap utján és más praktikus módon alakuló közgyűlésre hívja az ivatek aláírót. Ott az ideiglenes tisztviselőket megválasztják a 25-ös oszonna határozatához képest az ott megállapított személyekben, és az egylet működése elkezdett.

Mire az alapszabályok a ministeriumtól vissza érkeznek, Nagysád nevének urbi et orbi áldani fogják azok, kiket Nagysád nemes szíve — kezdeményezése — a jótétemény áldásában részesített.

Azon reményben, hogy mielőbb az alakuló közgyűlésen Nagysádot mint elnökjelöltre — kerteskedhetem, eszmémet kegyeibe ajánlva stb. stb., vagyok Nagysádnak alázatos szolgálja

S.a.-Ujhely, 1880. márcz. 1.

X.

meredélyre jutunk, késő lesz. A gépezet ke-rekei nem vágnak egybe, s mi, a helyett hogy legjobb szándékkal a nemzet igazságos törekvését elősegítenénk, rosszabb állapotokat fogunk előidézni, mint a régiéek voltak. Aggodva nézi minden érdekelt fél hajmeresztő vállalatunk kivételét. Nem csak saját reputációnk, de az egész érdekeltségnek vagyona felett rendelkezik az, ki munkálatunkat egy tolvonással halomra dönti, a nélkül, hogy tudhatná: a számok tömkelegében hol a megállapodás.

Boronkay László.

(Vége. köv.)

Tanulóink érdekében.

Baczoni Mátyástól.

I.

Ha időnk hiányait, melyek miatt bajaink, esetleg szenvedéseink olykor annyira megsokasodnak, hogy azoknak elviselhetése majdnem a lehetetlenségek sorába tartozik, — tekintjük, kénytelenek leszünk azon szegényítő vallomást tenni, hogy ezek a magas civilizációnak tulajdonképeni bajai; — mert sem a hozzánk hasonló állapotban, sem a természet embereinél nem tudni a rövidlátásról s a rossz idegrendszerrel, melyek összefüggésben vannak a vérkészítés elégtelenségével, elmebetegségekkel s végre az öngyilkosságokkal. E bajok, mint a statisztika s az orvosok is igazolják, folytonos növekedésben vannak s megfosztanak sok halandót az egészségtől, jóllétől. Ha mi ezen bajoktól menekülni akarunk, nem kell épen az ó-kort követnünk szokásaiban s a fenálló rend alól sem vonhatjuk ki egészen magunkat, mely abban talál megnyugvást, hogy az emberiség elgyengülése szükséges következménye az előhaladó művelődésnek, mely a fáradhatatlan küzdőt az egészséges s lélekéberség feláldozásáért azzal kárpótolja, hogy vele nem ösmert élvezeteket izletet s azzal a büszke öntudattal vigasztalja, hogy az egyetemes szellemi kincsét sokszorosította.

Attól tartunk hogy ezen élvezetek és ezen képzelt kincsek igen drágán vásároltatnak azon árban, és ha Rousseau a küzdelmet és a művelődés nyomorúságát a természet békeességével s jóllétével szembeállítja, értjük csak: miért lelkesült ő az utóbbiért, a mely őt e kifakadásra ösztönöz; szeretném ha valaki nekem megmagyarázná: milyen nyomorúságba juthat egy olyan lény, a mely szabadságban él testileg egészséges s szívében békeesség honol. Kérem, hol tűrhetőbb az élet a természetben vagy a civilizációban? Alig látunk magunk körül mást, mint olyanokat, kik létük felől panaszkodnak. Kérem ismét: vajjon hallott-e valaki arról, hogy a vadember szabadságában állapotáról panaszkodott volna, vagy hogy éppen öngyilkossá lett? Itéljük tehát kevesebb göggel s megtudjuk, hol van a valódi nyomorúság! Ha mi kulturnyomorúságunk feltűnő kinövésait a statisztikából s szakemberektől tudjuk, azért van, mert ez utóbbiakkal nézünk az, hogy korunk mély sebéin a tanács csak akkor lesz gyógyír, ha azoknak oka alapján ismerve lesz.

Hogy az oly divatos idegesség és vérszegénység a társadalmi és politikai helyzetben fekszik, az ugy hiszem mindenki előtt világos. A magasabb követelmény, mely a tudományos felfedezések következtében a tudománynál, iparnál s kereskedelemnél mindig fokozódik, a versenyképesség feletti harc, a művészeti igények emelkedése, a mohóság, mellyel különböző politikai intézkedések tételnek, törvények hozatnak s semmisítettnek meg, minden, míg egyrésztől tulzás s az erkölcs meglazulása — s elkorcsosulására vezet, másrésztől a testet s lelket rongálja meg.

Siebert tanár (»Die Nervosität unseres Zeitalters«) mondja: az államalakulások, a műveltség terjedése nem tartanak lépést a rendes fejlődés rendszerével.

A mindinkább növekedőben levő minden irányu követelés, gyarlóságának örökülhagyása által rohamosan ássa alá a nemzetek erejét.

A tulterhelés káros következménye szomoruan nyilatkozik a gyermekek rövidlátásában.

Cohn 10,000 iskolás gyermeket vizsgált, minek eredménye a következő volt. A városi iskolákban nyolczszorta több myopiát talált, mint a falusiakban, reálisiskolákban a tanulók ötödresze, a gymnasiumokban több, mint azok negyedrésze volt rövidlátó. Tapasztalta, hogy a myopia folytonos növekedésben van osztályról osztályra s hogy a falusi iskolákban a gyermekek közt az iskoláztatás első semesterében myopia nincs, mint nem fordul elő a közép iskolák első osztályaiban, ezentul azonban 4 és 63%-kot találunk.

Netoliczka tr. statisztikai adatai szerint 1880-ban a gráci alreálisiskolában a tanulók közt egészen rövidlátó 5,73%, a felső iskolában 17,44% volt, kevésbé rövidlátó az alreálban 10,42%,

a felsőbe

egészen

A

egészen

oszt.-bar

Sz

Grand-b

lyokban

1: 11 és

Ha

dés zász

ellen, va

nyára az

mutat se

előre an

a civiliz

testi és

használt

minden

10 órát

lásra fo

elégsége

ros nem

a külön

ne legye

He

lyeztetit

szem a

feleslege

tója e

hogy a

den föld

mélni k

vegyük.

adat, m

vekedés

egyszer

az új ta

Ha

igazgató

hét eset

heltség

azt elő.

ismét e

eseteket

gunk és

betegek

járul.

csak n

igen so

terhelés

A vérk

tést; a

Szükség

elmebet

nyit jel

dése a

magát.

F

esetet e

nevezi

get, va

rését se

például

hatik i

nagyob

gyerme

betegek

M

nevelés

potot.

alapot

dék ért

tásban

rásra s

logikája

vége az

gás, a

A

3 órak

tárgyai

a

közgyü

lesítése

40. hor

zendő

gyában

a laká

zatott.

O

folyó é

8/1796. s

ngynev

vonatok

határoz

jóváhag

belezés

gának

O

ugyana

rozata,

a felsőben 16,28%, úgy hogy az I-től az V-ig az egészen rövidlátók 19%-ot adnak.

A „Ferdinandeum“ polgári leányiskolában egészen rövidlátó az I. oszt. ban 3,17%, a III-ik oszt. ban 21,95% volt.

Szokolszki szerint a párisi Collège Luis le Grand-ban a rövidlátók az alsó és felső osztályokban úgy viszonylanak egymáshoz, mint 1: 11 és 1: 5.

Ha azon merénylet ellen, mely a művelődés zászlója alatt üzetik a testi és lelki épség ellen, valamely testület felszólalhat, úgy az bizonyára az elmeorvosoké. E testület ugyan rá mutat sokszor a bajra, int, óv, figyelmeztet jó előre ama szomorú következményekre, melyek, a civilizáció által megengedett, sőt megkívánt testi és lelki épséget elrabló rendszereké, de mit használt eddig? Pusztában elhangzó szó volt minden felszólalás s tanulóink még ma is majd 10 óráig vannak igénybe véve az otthon is tanulásra fordított idővel együtt. Hiszem hogy e szám eléréséig arra, hogy vérszegény, ideges, sápkoros nemzedéket neveljen s biztos ut arra, hogy a különben is veleszületett gyengék, soha erősek ne legyenek.

Hogy a mostani általános tanterv veszélyezteti a testi és szellemi épséget, erről azt hiszem a művelt olvasó közönség előtt beszélnem felesleges lenne. A hildesheimi bolondház igazgatója e tárgyról szólván, helyesen jegyzi meg, hogy a ki sokat akar, keveset visz véghez. Minden földmivelő tudja, hogy a fiatal marhát kímélni kell, hogy később annál több hasznát vegyük. Ha ez ideig nem elegendő a statisztikai adat, mely igazolja az elmebeteg állandó nevedését, bizonyára az adatok szaporodásával egyszer biztosan ki lesz mutatható összefüggése az új tantervvel.

Hasse Pál tr. a braunschweigi bolondház igazgatója egyik művéből (1880) kitűnik, hogy hét esetben a téboly szülő oka a szellemi tulterheltség volt s pedig számtani feladatok idézték azt elő. E betegek közül néhány hét alatt öt ismét egészséges lett. Az ily s ehhez hasonló eseteket az utolsó évtizedek teremtették. Ifjúságunk évről-évre gyengébb, satnyább s az elmebeteg számához évenként tekintélyes összeggel járul. Ha itt vége volna a rombolásnak, még csak megjárná! De alkalmas talajt szolgáltat igen sok betegség kifejlődéséhez. A szellemi tulterhelés hatása ugyanis lehet direct és indirect. A vérkeringés megrontja, megzavarja az emésztést; az agy tevékenységét bénítja, stb. stb. — Szükséges következménye aztán az is, hogy az elmebeteg számát növeli, ami más szóval annyit jelent, hogy népünk szellemi erejének súlyos csökkenése a következő nemzedéken boszulja meg magát.

Finkelburg tr. orvosi gyakorlata alatt 12 oly esetet észlelt, melyek mindenikénél az iskolát nevezi meg, mint olyant, mely az elmebetegséget, vagy közvetlen előidézte, vagy annak kitörését segítte elő. E bár ritkán előjövő esetek intő példaként szolgálhatnak arra, mily veszélyessé válhatnak ifjúságunkra a szellemi tulterhelés, ha a baj nagyobb mérveket ölt. Hiszen elszomorítólag sok gyermek arczkifejezése emlékeztet az elmebetegre.

Mennyi kívánni valót hogy fenn a zárdai nevelés, mely általában nélkülözi az élettani alapot. E rendszer szerint úgy vélnék szilárd alapot adni a növendéknek, ha bőséges, a növények értelme által föl nem fogható dogmai tanításban részeltetik s unalmassá váló tempomjárásra szoktatják, elhanyagolván — hiven a rendszer logikájához az élettudományokat. S e rendszer vége aztán, hogy a nagy közönségben a rajongás, a balhit mindinkább gyökeret ver.

[Folyt. köv.]

Városi ügyek.

A képviselőtestület f. évi ápril 1-én d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgyai a következők voltak:

a mult hó 27-én tartott képviselőtestületi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után olvastatt a helyben állomásozó 40. honvédszászlóalj parancsnokságának, az érkező őrnagy részére egy lakás kibérlése tárgyában kelt átirata; az átirat tudomásul vétetvén, a lakás kibérlésével a város főbírája megbízott.

Olvastatt Zemplénmegye bizottságának folyó évi márczius 10-én tartott közgyűlésében 1796. sz. a. a váradi-Fekete Jánostól megvett, ugynevezett: „dörzsik“-i kőbánya megvételére vonatkozó szerződés jóváhagyása tárgyában kelt határozata; a határozat tudomásul vétetvén, a jóváhagyási záradékkal ellátott szerződés a bekebelezés foganatosítása iránt a város előjárásának kiadatott.

Olvastatt Zemplénmegye bizottságának ugyanazon közgyűlésben 1796. sz. a. kelt határozata, melyszerint a közös temető elhelyezése

iránt a magyar é. k. vasut igazgatóságának a „Nádorka“ dűlőbeni elhelyezése elleni felszólalása a megyei egészségügyi bizottság véleménye alapján indokolatlanul találtatott ugyan, de mert a birtokviszonyokra, forgalmi nehézségekre és egyéb czélszerűségi körülményekre való tekintettel a temető helyiség kijelölésének kérdésében határozni a tagosító bíróság illetékességéhez tartozván, a képviselőtestületnek mult 1881. évi 21. sz. a. kelt s annak idejében lapunk hasábjain közölt határozata a megyei bizottság előtt felülvizsgálat tárgyát nem képezhetette; a felolvasott határozat egyszerűen tudomásul vétetett.

Olvastatt Zemplénmegye bizottságának ugyanazon közgyűlésében 1796. sz. a. a város utcái rendszerezésére vonatkozó szabályrendelet módosítása tárgyában kelt határozata. Jelen határozat tudomásul vétetvén a szabályrendelet az abban foglalt módosításokkal pótoltatni s jóváhagyási záradékkal leendő ellátás végett a törvényhatósághoz bemutatni rendeltetett.

Az Ó-Casino építkezési bizottságnak f. évi márczius 26-án tartott üléséről felvett jegyzőkönyve felolvasatván, az eredeti tervek megváltoztatása tárgyában következő határozat hoztatott: a terem két oldalán a páholy sorok alatt a bizottság által javasolt alépitmény létesítése, melyben alkalmilag székek, lóczák stb. elhelyezhetők legyenek; továbbá a tervezett eddigi fűtési rendszer helyett a „Meisner“-féle rendszer szerinti légfűtésnek a terembe behozatala, a kijárások bővítése és szaporítása, a kocsin és gyalog jövő közönség ki- és bejáratának elkülönítése, a régi udvarszárnyon lévő épületnek az izraelita imaházról tűzfalal való elkülönítése és az épület ezen részének egy oldalú fedél alá való vétele elrendelgetett; mindezen változtatások mintegy 1200 frt munka többletet eredményeznek.

Közegészségügy.

A közegészségi viszonyok ez év márczius havában, tekintve a halálozási és betegedési esetek számát kedvezőtlenek voltak.

Összesen 44 halálozási eset fordult elő.

Ezek közül: férfi 12; nő 5; fugyermek 13; leánygyermek 14; vagyis 7 éven fölül 19; hét éven alól 25; ezek közül nem gyógykezeltetett 7 éven fölül 4; 7 éven alól 13.

A heveny fertőző kórok közül a hólyagos himlő ismét járványosan lépett fel, elhalt benne 8; a vörheny és hagymáz szörványosan, vörhenyben meghalt 1; hagymázban 1. A szegény gyakorlatban 52 eset fordult elő, nagyobbrészt heveny-gyomor és bélbántalommal és a légzőszervek heveny bajaival

A különösen említésre méltó halál okok a következők: tudólob 7; tudógümö-kór 7; hólyagos himlő 8; vörheny 1; genyvér 1; hagymáz 1; vándorfolyosó 1; bélhurut 5; mellrák 1; agylob 2; alhártás toroklob 1.

Orvosrendőri hullavizsgálat 2 hullán eszközöltetett.

Orvosrendőri vizsgálatok, élelmi- és tápszerek közül a hal, a hus, közhelyiségek közül a mélszársekek.

Két kéjnyó telepen vizsgálatik összesen 6.

S. a. Ujhely, 1882. apr. 1.

Város-orvosi hivatal.

Különfélék.

Örömmel jelezzük a t. közönségnek, miszerint a Rákóczi-emléktábla már rendeltetése helyén van. E hó 6-án illesztett az a borsii várkastély ódon falába és pedig nem csekély küzdelemmel. A körülbelül 40 mázsa súlyú, feltűnően szép granit-lapot csakis emelő-gépek segítségével lehetett 15 lábnyi magasságban elhelyezni, anélkül, hogy bármely csekély sérülés érte volna. A szerencsés behelyezés érdemében Kacziány és Háber városunk derék iparosai méltán osztozhatnak. — E körülmény nagy megnyugvást szerez azoknak, kik az ügy élén állottak, de egyszersmind a közönségnek is, mely a hazafias eszme kivételéhez már két ízben áldozatkészségével járult s azt diadalra segítette. Ez alkalommal köszönetünket kell kifejezni Reichard Mór urnak, ki az emléktáblát a helyszínére minden díj nélkül volt szives kiszállíttatni. — A tábla ünnepélyes leleplezése — mint már jeleztük — ez évi juniushó 1-ső vasárnapján leend, melyre nézve a program már legközelebb kiadatik. Ez ideig a tábla — nagyon természetesen — a nyilvánosság előtt elrekesztve marad.

Az időjárás kedvezőtlenre fordult; szeles, hideg napok járnak, melyek a gazdaközönség szívét nem kevés aggodalommal kezdték eltöltöteni; idáig azonban nagyobb csapás még nem következett be, mert habár a korábban fejlődő gyümölcsfák némileg megéreztek is az idő rosszfordulását: általánosságban még nem panaszo-

kodhatunk s különösen a vetés és szőlő, a Hegyalja jólétének két főtenyezője: mit sem szenvedtek.

Vettük dr. Madzsar Károly, S. a. Ujhelyben megtelepedett ügyvéd értesítőjét, hogy irodáját a nagypiaczón a Hornyay házban megnyitotta. Szivesen közöljük ezt olvasóinkkal és sok szerencsét kívánunk a jeles képzettségű fiatal ügyvédnek.

Szerencsétlenség. Gróf Andrassy Aladár szegi-longi gazdaságánál alkalmazásban levő Kállai Imre gazdatiszt f. hó 3-án vadász ebét a dühös falusi kutyák marásaitól megszabadítandó, a váln hordott hátultöltő fegyverét akarta használni. Egyikét a legdühösebb kuvaszoknak célba is vette, de a fegyver csütörtököt mondott. A munkájokba menő napszamosok nevetve jegyezték meg, hogy a híres puská sem sül el mindig. Kállai látván hogy fegyverét cserben hagyta, a lövést ismételni nem akarta, fegyverét egész nyugalommal vállára akasztá. Ebben a pillanatban a fegyver elsült s egyike a napszamosoknak bizonyos if. Sebesti András a földre rogyott. Kállai nyomban Tokajba hajtattott orvosi segély és jelentéstétel végett. A járás szolgabírája az orvossal azonnal a helyszínére sietett, hol a szerencsétlent még életben találta. Ez még birt annyira erővel, hogy a tényállást saját szavai szerint megállapítani lehetett s a jegyzőkönyvet sajátkezűleg alá is írhatta. Minek megtörténte után Sebesti András egy óra mulva meghalt. A szerencsétlen előadása szerint Kállai ez esetről egészen ártatlan s kifejezte azon óhaját, hogy neki miatta „bántása ne legyen.“ Kállai Imre nős és ösmerői komoly higgadt embernek mondják. Ifj. Sebesti András özvegyet hagyott hátra.

Lászy Vilmos, jelenleg a miskolci színház igazgatója, mint az előleges jelentés igazolja f. hó 15-én jön városunkba szintársulatával s közönségünk, hogy Lászy mindent megtesz arra nézve, hogy a mennyire a helyiség primitív volta megengedi, kényelem tekintetében semmi kívánni való sem maradjon fenn; különben tapasztaltuk ezt a mult alkalommal is, midőn a helyiség páholyokkal volt ellátva s más tekintetben is a lehető legkényelmesebben berendezve. A társulat tagjai névsorát még most nem tudjuk; annyiról azonban értesítve vagyunk, hogy a társulat kiváló s nagyrészt új tagokból áll s a régi, általunk ismertek közül csak a legjobbak vannak megtartva. Szóval az előleges annonce olyan, hogy műpártoló s jó izlésű közönségünk a legszebb estéknek nézhet eléje s előre is kívánjuk, hogy egymással mind társulat, mind közönség meglegyenek elégedve.

Gazdasági közönségünket érdekelni fogja a hir, miszerint az ismert czég „Grossmann J. gépraktár Budapesten“ szövetkezve egy nagy külföldi gépgyárossal, Budapesten „Grossmann és Rauschenbach első magyar gazdasági gépgyára czég alatt egy gyárat alapít. Ezen nagy alapra fektetett vállalat a hazai ipar szerencsés szaporodását jelenti és annál is inkább örömmel üdvözlendő, mivel Grossmann J. czég, nemkülönben Rauschenbach J. dus tapasztalatai, mely utóbbinak gyártmányai Grossmann J. által lőnek nálunk megismertetve, kellő biztosítékot nyujtanak, hogy a helyi viszonyainknak kellőleg megfelelő gyártmány hazai földön fog készülni.

A szolgabírószág folyó évi áprilhó 4-én kelt rendeletével meghagyta a kapitányi hivatalnak, hogy a korcsma és kávéházi helyiségekben a a zárórak megtartását (esti 10 óra.) közegei által a legszigorubbán ellenőrizze. Biz ez igen kívánatos volna az éjjeli tivornyák megakadályozása czéljából, habár kávéházakra nézve e rendelet kissé tulszigorunak találjuk, minélfogva hiszszük is, hogy az módosíttatni fog s csupán a közönséges korcsmákra nézve tartatik fen.

Zemplénmegyéhez tartozott Külső-Böcs közönségének Borsodmegyébe való ünnepélyes bekebelezése az 1881. évi LXII. törvényczikk 1. §-nak intézkedése tolytán f. é. márcziushó 30. napján ment végbe a helyszínén Külső-Böcs közönségében. Borsodmegye küldöttsége elé, melynek az alispán elnöklele alatt L. Farkas Gusztáv m. árvaszéki elnök. Molnár Emil szolgabíró és Röck Pál megyei bizottsági tag valának tagjai — Zemplénmegye igen diszes lovas banbandériuma érkezett S. Ládára, mely borsodi küldöttséget Külső-Böcsre elkisérvén, itt a két sorban felállított ünnepi díszbe öltözött Külső és Belső Böcs közönség lakosai részéről harsány eljenzésekkel üdvözöltettek. Zemplénmegye küldöttsége nevében Matolay Etele alispán fogadta Borsod küldötteit, egy lelkes beszédben kérvén, hogy Borsodmegye vegye atyai oltalmába az oda keblezett új község derék lakosait, melyet most a törvény rendelkezése következtében, Zemplénmegye kebeléből ezennel átbocsajtottnak nyilvánít. Ezután Bay B. kir. tanácsos, alispán szóllott nagy hatással megyéje nevében, kifejezván abbeli reményét,

hogy oly hű, derék, szorgalmas gyermekei leendenek Külső Bócs lakosai Borsodnak, mint voltak Zemplénnek és hogy ezen új fordulatot megbánni soha egyik sem fogja. Majd az átkelvezett község előjáráságra részéről tétetett ünnepélyes fogadás, hogy az új megye szeretetének megnyerése fogja egyik legfőbb gondjukat képezni. Ezek után a közigazgatási, árvaszéki és egyéb hivatalos iratoknak átadása illetve átvétele eszközöltetett. — minnek végeztével nagy népünnepély következett, mely ujjongó öröm és folytonos jókedv s cigány zene mellett, késő estig tartott.

Az első magyar általános biztosító társaság, e hazai társaságnak zárszámláját mérlegeit és vagyonkimutatását a hirdetési rovatban t. olvasóink feltalálják. A t. olvasóink és különösen az életbiztosító feleknek módjukban van összehasonlításokat tenni, a mint hogy hisszük, hogy ennek s a mérleg és vagyonkimutatásának tanulmányozása folytán teljes megnyugvást fognak nyerni nemcsak a tartalékok folytonos és tetemes emelkedése hanem a miatt is, hogy az első magyar e nagy tőkét, miután lajtantuli üzletet a szárnyai alatt keletkezett bécsi biztosító társaságra ruházta, kizárólag a magyarországi üzletbiztosítéki alajjául szolgál. E sorainknak célja azonban nem az, hogy, midőn „facta loquuntur,” az első magyar mellett emeljünk szót. Célunk az, hogy követésre méltó példát mutassunk fel az első magyar általános biztosító társaság tavali közgyűlése hazafias és jótékonyági újabb adományaiban. Az adományok teljes összege 11590 frt. Emlékezni fognak t. olvasóink, hogy az első magyar általános biztosító társaság tavali közgyűlése a gazdasági pályára lépett ifjaknak a gazdasági tanintézeteken kiképzését céljából több ösztöndíjat alapított. Ezen 400 frtos ösztöndíjakban az 188¹/₂ iskolai évben 5 növendék részesült, kik az ösztöndíjat a betűrendben felhívott azon megyei gazdasági egyesületek felterjesztései folytán nyerték meg, melyek az első magyarral már szerződési viszonyban állnak. Habár ez ösztöndíjak több évre szólanak, miután a tanfolyam is több évre terjed, az idej közgyűlés mégis újabb 4 megyei gazdasági egyesület (u. m. a csanádi, fehér gőmör és kis-hont, és győri) által felterjesztendő ifjak

számára szavazott meg 1600 frtot. Az országos gazdasági egyesület Istvánbeli iskolájában kiképezendő 2 árva fiu részére ez évben is megszavazta a társaság a kellő összeget; a tervezett országos iparkiallítás költségeihez 100 frttal, a Munkácsy Mihály remek művének „Krisztus Pilátus előtt” az országos képtár számára való megszerezhető költségeihez szintén 100 frttal járul, s bár a magyar írók segélyegyletére és a magyar hírlapírók nyugdíjalajára ez intézetek keletkezésekor tetemes összegeket adományozott, ezek részére ez évben is 200—200 frtot adott. Adományában részesült több tudományos intézet, sok fővárosi jótékony egyesület, több oly egyházközség, mely létezésével a nemzetiség érdekeit is előmozdítja. A Petőfi és a Szent István szobor alapját 200—200 frt adománnyal gyarapítja. Megemlékezett a Szeretetházakról, az inségesekről és az országos vörös kereszt egyesület részére megszavazott 10000 frt ez évre eső második részletét 2000 frtot kifizetett. A részletes kimutatás mellőzésével ismétljük az adományok teljes összegét, úgy mint 11590 frtot. Hiszük hogy t. olvasóink és a biztosító felek előtt ismeretes, miként az első magyar általános biztosító társaság alapszabályai közzé foglalta azon határozatot, hogy a társaság nyereségének egy része, minden évben közhasznú célokra fordítandó.

A sárospataki joghallgató ifjuság által közelebb rendezett jótékonycélú műkedvelői előadásról, melyet annak idejében előlegesen jeleztünk, mostanig vártunk értesítést közvetlen forrásból, ilyet azonban nem kapván, most már csak másod kézből említhük fel, hogy a jól sikerült előadás nem nagy, mindamellett szép számú közönséget vonzott össze s a bruttó bevétel 150 frt körül volt, melyből levonva a kiadást, a nettó jótékony célra mintegy harmincz forint jutott. Az előadást táncmulatság követte, mely habár nem tartott is, mint mondani szokták: „kivilágos kivirradtig”: kedélyesség és jókedv tekintetében teljesen hasonlít a Sárospatakon megszokott táncmulatságokhoz.

A Curiai Értesítő, mely az összes Curiai s táblai perbejelentéseket s elintézéseket hozza, az országbíró s táblai elnök engedélye folytán a Szokolay István által szerkesztett Törv. Csarnokban már rendszeresen megjelenik. Ez nagy hasznára

van az ügyvédeknek, de más magán feleknek s testületeknek is, miután ezek abból gyors értesítést nyerhetnek ügyeik állásáról. Előfizetési díj évnegyedre 3 frt, egy hóra 1 frt 20 kr.

Tisztelt olvasóinknak egyenként és összesen boldog Husvét-ünnepeket kívánunk.

A bodrogközi Tiszaszabályozási társulat 1882. évi april hóban munkaeredmény.

Foglalkozás	Munkások száma naponként	toltsábe hordott föld mennyiség köbmtr.
1. Tiszatöltés-emelés, a Ricsé, Czigánd, Csermely, Karád, és Kenézlői töltéseknél	1130	44000
2. Csatorna-tisztítás törökernél	20	—
3. Bodrogtöltés emelésénél	450	34000
Összesen	1600	78000

S.-a.-Ujhely % 1882.

Látta **Diószeghy János,** társ. alelnök.

Nyílttér.

E rovatban közlöttekerr nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

MATTONI-féle

BUDAI KIRÁLY KESERÜFORRÁSOK

Deák Ferencz-forrás, Hunyady Mátyás-forrás,
Szt.-István-forrás, Gróf Széchenyi István-forrás

Mattoni és Wille, Budapest.

Kapható minden gyógyszerárban és ásványvízkereskedésben.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORUTHELEMÉR.

Főmunkatárs: **FARKAS BERTALAN.**

Hirdetmények.

Révész J. Imre táncztanító

mely tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, miként

táncziskoláját

ugymint minden évben, ez idén is folyó hó 12-én a Dianna termében megnyitandja, mely tanidényre a legújabb rendszer szerint (a növendékek testi kiképzését alapjául) osztályokba beosztva, rendezte be. — Beiratások folyó hó 29-től kezdve naponta Lövy A. könyvkereskedésében és lakásomon, a takarékpénztár tőzsomszédságában Raich urnál, valamint a „Dianna” termében is eszközölhetők.

Külön táncztanítás kezdete ¹/₂ órákor. Rendes táncztanítás kezdete 6 órákor.

REVÉSZ J. IMRE,
táncztanító (ezelőtt Rosenblum I.)

Alólírott tisztelettel van szerencsém a városi, mint vidéki n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **f. évi april 24-től az**

Ó-Cassinó „Magyar-Koronához” czimzett

helyiségeket kibéreltem, — és hogy a fenti naptól **a vendégszobákat** a kor igényeinek megfelelőleg egészen ujonnan és kényelmesen rendezem be.

A **sör- és borhelyiségeket** szintén átalakítandom, s ujonnan felszerelve

étkező helyiséggel

kötöm össze. — Miért is, megrendeléseket **a legjutányosabb árak** mellett, úgy **társas-ebéd, vacsora és banquetre,** valamint **havi étkezésre** akár nálam, akár házhoz hordva elfogadok.

A legjobb és izletesebb **hideg és meleg ételek,** nemkülönben mindenféle italok **sör, fekete- és fehérekávé thea s liqueörök** a nap bármely szakában, — ugyszintén villás-reggelire minden nap frissen készült **pörkölt, székelygulyás és kassai virsli** lesznek kaphatók.

Midőn a n. é. közönséget, a kellő rend, tisztaság, kiszolgálás és jutányos árakról biztosítanám, igyekezetemmel nem mulasztandom el a kegyes pártfogást kiérdemelni.

Melyért előre is esd

S.-a.-Ujhely, 1882. april 8-án

CSERNYICZKY MIHÁLY,
a „Magyar-Korona” (Ó-Cassinó) vendéglőse.

1—3

Az ünnepélyes megnyitás május 2-án este, melyre a n. é. közönség megjelenését kérem.

A beállt építési idényre, van szerencsém a t. cz. építő közönségnek becses tudomására hozni, miszerint én — a birodalom legnevezetesebb városaiban hosszú évek során át nyert építési gyakorlatomra támaszkodva — bárminő építkezést a legsolidabb és a legizlésesebben, úgy szinte nagyobb helyreállításokat is — pontos és mérsékelt árakon elvállalok. —

Számos bel- és külföldi műipari céggel üzleti összeköttetésben lévén, képes vagyok bármily

gazdasági-, vízepítészeti-, templomi és diszépítést,

nem különben eddig mindig czélszerűnek bizonyult új módszerrel, nedves falazatok, pinczék s egyéb építmények tökéletes szárazra tételét, valamint kitünő asfaltburkukat is jótállás mellett elvállalni.

Az egyes építésnek tökéletes kivitelét: tervezet, költségvetés s az összes anyag és kézműves munkákkal együtt átveszem. **Kitünő bizonyítékokkal szolgálhatok.**

TATÁRKA ANTAL,
építész.
Nagy-Mihályban.

HIRDETÉS.

A tőke-terebesi uradalomnál van eladó

tiszta egészséges

gomborka vetőmag

m. mázsája vasutra szállítva, zsák nélkül, 18 frt. o. é.

FERBER BÉLA,

uradalmi tisztartó.

1—1

710.
k. i.
Ze
szinnai k
s hol e
betöltend
szabálys
20-ig az
A
gróf terje
a magyar
Ja
krajczár,
ezenkívül
szesül. B
A
engedély
t. cz. 14
A
ki fognak
K
8683.
Polg.
Al
urbéri re
folytatás
ber 31-én
helyi hat
által bet
szelvények
felelő új
tén belől
új bírtok
májushó 8
a helyszin
ki; hogy
felolvasás
tárban foly
radó bírtok
kinevezve
nőknek Sz
A
különösen
következés
Ke
Előnyös t
szerencsés
Dr. Kor
tam
Rac
mán
szer
nyel
Dr. Gel
jó h
már
alig
is s
vize
Dr. Nav
igen
talm
Dr. Poó
szint
bete
tűdő
Dr. Két
main
vize
Dr. Bar
szerv
vize
Dr. Ban
szerv
teljes
Dr. Duc
izéne
Ham
tekin
„Lu
haszn
Borral h
5—12

710. szám.
k. i.

Pályázat körorvosi állomásra.

Zempléni megye szinai járásában az ujonnan alakított szinai körben, mely 38 községből áll s 16553 lelket számlál s hol e területen más orvos nem lakik, a körorvosi állomás betöltendő lévén; felhívjuk az erre pályázni óhajtok, hogy szabályszerűleg felszerelt folyamodványait folyó évi május 20-ig az alólírott szolgabíróhoz nyújtsák be.

A körorvosi székhely Szinna mezőváros, a Flandriai gróf terjedelmes birtokainak központja. Azon pályázók, kik a magyar s tót nyelvben járatosok, nem pályázhatnak.

Javadalmazás: 700 f. rendes évi fizetés, beteglátogatás: 30 krajczár, orvosi rendelés, ha a beteg az orvoshoz jár: 20 kr., ezenkívül a körorvos a megállapított távolsági pótdíjban részesül. Bővebb felvilágosítással alólírott szívesen szolgál.

A megválasztandó körorvos kézi gyógyszerész tartására engedélyt nyerend. A körorvosi teendőket az 1876. évi XIV. t. cz. 145. §-a szabja meg.

A választás határnapjáról tolyamodók annak idejében ki fognak értesíteni.

Kelt Szinnán, 1882. márczius 20-án.

Isépy Kálmán.
szolgabíró.

T. K. 306. szám

1882.

Árverési hirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék területén létező szerenci kir. jbiróság, mint tkönyvi hatóság által közhírré tétetik, mikép Szemán János monoki lakos végrehajthatónak Szemán István monoki lakos ellen 60 frt tőke és jár. iránti végrehajthatási ügyében a bírói árverés a monoki 88. sz. tjkvben Szemán István tulajdonán felvett 181—182. és 1640/a hr. sz. ingatlanokra 1882. májushó 3-ik napja d. e. 4 órája Monok községhezát kitűztetik; mikorra a venni szándékozók azon értesítéssel hivatnak meg, hogy:

1-ör. kikiáltási ár a becár, vagyis a 181—182. hr. sz. ingatlanra 241 frt a 2640/a hr. sz. ingatlanra 161 frt;

2-ör. vevő tartozik a vételért 3 egyenlő részletben ugymint: $\frac{1}{3}$ -át 8, $\frac{1}{3}$ -át 30 és $\frac{1}{3}$ -át 60 nap alatt az árverés jogerőre emelkedése után 6% kamatokkal együtt ezen tkvi hatósághoz befizetni;

3-ör. az árverési feltételek ezen tkvi hatóságnál és Monok község házában megtekinthetők.

Kelt a szerenci kir. jbiróság, mint tkvi hatóságnál, 1882. évi februárhó 11-én.

Tóth Pápay.
kir. aljárásbíró.

T. K. 475. szám.

1882.

Árverési hirdetmény.

A szerenci kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Kuchta Józsefné rátkai lakos végrehajthatónak Tarnyik János és neje tállyai lakos végrehajthatást szenvedő ellen 77 frt tőke és jár. iránti végrehajthatási ügyében a tállyai 330. sz. tjkvben Tarnyik János és neje Szolymár Mária tulajdonán felvett 536. hr. sz. 700 frtra becsült ingatlanokra az 1882. évi aprilhó 18-ik napján d. u. 2 órakor mint első- és 1882. évi májushó 22-ik napján d. e. 10 órakor mint második határidőben, Tállya városházánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladatni fog, ugymint:

1-ör. kikiáltási ár a becár, melyen alul az első árveréskor az árverésre kitűzött birtok nem fog eladatni;

2-ör. árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becárának 10% készpénzben, vagy ovadékképes papírba a kiküldött kezéhez letenni;

3-ör. vevő köteles a vételért 3 egyenlő részben és pedig: az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 60 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számított 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után a birtokbalépés napjától számított 6% kamatokkal együtt ezen kir. hatóságnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítani; 4-er. vevő köteles az épületeket a birtokbalépés napjával tűzkár ellen biztosítani;

5-ör. az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennél fogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik;

6-ör. a tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és ka-

matának teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalbó eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik;

7-er. a mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a megvett ingatlan az érdekeltek bármelyikének kérelmére, a prts. 459. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett, újabb árverés alá bocsátatni és csupán egy határidőnek kitűzése mellett az előbbi becáron alul is eladatni fog.

Felhívjuk azokat, kik az árverésre kitűzött javak iránt tulajdoni- vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnék, hogy e részbeni kereseteiket e hirdetménynek a hivatalos lapban lett harmadik közzététele napjától számított 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. tkvi hatósághoz nyújtsák be; különben azok a végrehajthatás folyamatát nem gátolva, egyedül a vételár feleslegére fognak utasítani.

Végül felszólítjuk azokat jelzős hitelezőket, kik nem ezen tkvi hatóság székhelyén, vagy annak közelében laktak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviselők végett helyben megbízottak rendelkeznek s annak nevét és lakását az eladásig jelentsek be, ellenkező esetben Farkas Gyula ügyvéd, mint hivatalból kinevezett ügygondnok által fognak képviseltetni.

A szerenci kir. jbiróság, mint tkvi hatóságnál, 1882. évi februárhó 27-ik napján.

Tóth Pápay.
kir. aljárásbíró.

T. K. 652. sz.

1882.

Árverési hirdetmény.

A szerenci kir. jbiróság, mint tkvi hatóság által közhírré tétetik, mikép Galatoczy Józsefné szül. Kozma Mária monoki lakos végrehajthatónak, Kozma István monoki lakos ellen 260 frt s jkai iránti végrehajthatási ügyében a bírói árverés a monoki 209. sz. tjkvben Kozma István tulajdonán felvett 451—452. hr. sz. 263 frtra becsült ház belhely és kertre 2311. hr. sz. 166 frtra becsült szőlőre, 2431. hr. sz. 212 frtra becsült szőlőre, 3179. hr. sz. 156 frtra becsült szőlőre elrendeltetvén, 1882. évi májushó 23. napja d. e. 9 órára Monok község házához kitűztetik, hova s mikorra a venni szándékozók meghivatván, az 1881. LX. t. cz. 147. §-a értelmében ezen hirdetményben közzététetik, mikép:

1) kikiáltási ár a fennebb kitűtetett becár, melynek 10%-tőlja a bírói kiküldött kezéhez bánatpénzül letendő; 2) vevő köteles a vételár $\frac{1}{3}$ -ad részét az árverési jóváhagyó végzés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, $\frac{1}{3}$ -ad részét ugyanazon határidőtől 30 és $\frac{1}{3}$ -ad részét ugyanazon időtől számított 60 nap alatt az első fizetési határidőtől folyó 6% kamatokkal ezen tkvi hatóságnál lefizetni; 3) az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen tkvi hatóságnál és Monok község elöljáróságánál megtekinthetők.

Ezen hirdetmény az 1881. évi LX. t. cz. 153. §-ában meghatározott, valamennyi érdekelteknek kézbesített rendeltetik.

Kelt a szerenci kir. jbiróság, mint tkvi hatóságnál, 1882. év márcziushó 14-én.

Tóth Pápay, s. k.
kir. aljárásbíró

8683. szám.

Polg. 1881.

Hirdetmény.

Alólírott kir. törvényszéki bíró, mint a s.-a.-ujhelyi urbéri rendezési s arányos öszvesítési per végrehajthatásának folytatására s.-a.-Ujhelyi kir. törvényszék 1878. évi deczember 31-én 20427. számú végzése által megbízott, a s.-a.-ujhelyi határ kihasítására vonatkozó s a működő mérnökök által beterjesztett munkálatokat magában foglaló új térképi szelvényeknek (I-től VII-ig terjedőleg) és az ezeknek megfelelő új földkönyvek meghitelesítésére, a végrehajthatás keretén belüli netalan felmerülhető kérdések elintézésére és az új birtok tagoknak bírói átadására, határidőül az 1882. évi májushó 8-ik s következő napjai mindenkor reggeli 9 óráját a helyszíne S.-a.-Ujhely városházába s határba azzal tűzőm ki; hogy a hitelesítési eljárás a városházánál az új földkönyv felolvasásával fog megkezdetni s annak bevezetével a határban folytatattani, továbbá, hogy az ezen határidőről elmaradó birtokosokat Hlavathy János, mint a távollevők részére kinevezve lévő ügygondnok fogja képviselni. Hitelesítő mérnöknek Szunyogh Dezső kir. főmérnököt nevezem ki.

A fent jelzett határidőbeni megjelenésre, az összes s különösen a helyben nem lakó külbirtokosokat, a törvényes következtések terhe alatt megidézem.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1882. évi márcziushó 28-án.

Major István.
kir. törvényszéki bíró.

Orvosi bizonylatok

„MARGIT“ GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkatrészeinek szerencsés összetétele, — kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásnak találta a légurak és gyomor nyákhártyának hurutos bántalmainál. A Seltersi-, Radeimi-, Vichy-, stb. vizektől különbözik, csekélyebb szénsavtartalmánál fogva s azért vérzések lehetőségénél vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénsavany dúsabb vizek fölött előnynyel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár, Rókus kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásnak bizonyult a légző-, emésztő- és vizeleszervek hurutos bántalmainál oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatu más ásványviz kórházunkban alig rendeltetik, — csekély szabad szénsav tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Gishühli-, Gleichenbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légcső- és hörgbetegségben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorba volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor, vízholdyag idült hurutját, szintugy osztlatja, mint a Seltersi-, Gleichenbergi-, Gishühli. Előnye, hogy a betegek élvezettel isszák s hogy sem bevéve, sem belélegzve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértorlódást.

Dr. Kéty Károly egyetemi tanár. Légző-, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam. Seltersi-, Gleichenbergi-, Gishühli vizek fölött kisebb szénsav tartalmánál fogva előnynyel bír.

Dr. Barbás József Rókus-kórházi főorvos. Légző-, emésztő- és vizeleszervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Gishühli- és Vichy vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánló a légző és emésztőszervek kórallapotainál.

Hamisítások és szándékos félrevezetések elkerülése tekintetéből kérjük a tekintetes orvosi kart, ugy a t. cz. közönséget, hogy az eddig használt „Luhí“ név mellőzésével ezentul csak a „Margit forrás“ elnevezést használják.

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

5—12

Dr. Karlovszky utódai
„Margit“ gyógyforrás igazgatósága.

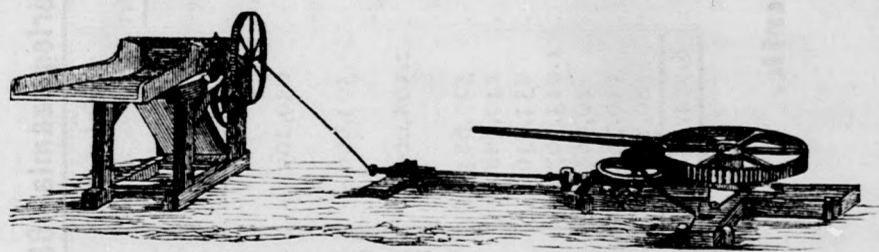
Heinzelmann vasgyárának bizom. raktára.

Clayton és Shutleworth

gazd. gépgyárakok Lincoln (Angolhon.)

Bizományi készlet és képviselő

Adriányi és Markónál Kassán.

Ajánlják a t. cz. gazdaközönségnek a legújabb vívmányok kiaknázásával felszerelt és még eddig utol nem ért gőzjárgány és kézi erőre szerkesztett cséplőket; szelelő-, osztályozó-, üszök- és konkoly választórostákat; kiváló munkaképességgel bíró és eddigelé legjobbaknak ismert hárombarázdás ekéiket; vető-, kaszáló-, szénagyűjtő-, arató-, szeoska- és répa-vágó-, morszoló- és füllesztő-gépeiket; őrle- és darálóikat; mindennemű szivattyúikat és általában e szakba vágó és saját gyártmányu legjobb gépeiket, géphajtó szijjait és gépfőszerveleiket a lehető legjutányosabb ár és kedvező feltételek mellett.

Képes árjegyzékekkel és bővebb felvilágosításal megkeresésre a legnagyobb készséggel szolgálunk

ADRIÁNYI és MARKÓ

vaskereskedők Kassán.

3—16

Mogyoróskai portland- és román mészlény.

